

Аан тыл

Бу бэлэх тэттик кинигэни Иванов Сергей Семенович 75 сааһын туолар өрөгөйдөөх юбилейыгар анаан бииргэ төрөөбүттэрэ, кэргэнэ, оҕолоро хомуйан онгордубут. Манна Сергей Семеновичи бары өттүттэн арийар ахтыылар, махтал, эбэрдэ тыллара киирдилэр. Ол курдук балта Людмила Семеновна ахтыытыгар суруйбутунан Сэргэйи студент эрдэбинэ «философ из Малыкая» диэн ааттыылларын, эбэтэр Маалыкайга үлэли сүлдьян собуруу дойду гроссмейстердарын кытта почтовой аккырыыкканан чирэстээн шахматтыырын, дуобаттыырын сорох сорохнут санга билбит, кининэн киэн туттуубут үрдээбит буолуохтаах.

Оттон Таанья ахтыытыгар «Убайым Сэргэй Москваҕа тыа хаһаайыстыбатын институтугар (Тимирязевка быһыылаах этэ) туттарсан киирээт, үөрэнэ да барбакка ыалдьан хаалан сыыйылыыта, онтуттан наһаа хомойор этэ» диэн суруйар.

«Убайым олох-дьагах тыын боппуруостарыгар, политикаҕа бэйэтэ тусна көрүүлэрдээх, муударай быһаарыылардаах киһи быһыытынан биллэр», -диэн суруйар быраата Уоһук Сэмийэнэбис. Икки бииргэ төрөөбүт бырааттыылар биир бириэмэҕэ Ньурба икки саамай улахан нэһиликтэригэр депутаттар үлэлэрин сүрүннүүр сүбэ мунньахтарын бэрэссэдээтэллэринэн талыллан үлэлээбиттэрэ улуус историятыгар кириэн сөптөөх факт дии саныыбын.

«Биһиги дьиз кэргэнгэ сайдыыны, билини-көрүүнү түстэспит киһинэн убайыт Сергей Семенович буолар: хаартыскаҕа түһэрэн, бэчээттээн дьиз кэргэн бэлиэ түгэннэрин үйэтити; санга тахсыбыт араас кинигэлэри билси; бастакы радиола, бастакы матасыыкыл ... ити курдук элбэҕи ааттыы туруохха син», -диэн билинэр Тааттаҕа олорор балта Валентина Семеновна.

«Дьиз-дьизэнэн бары дуобат «ыарыылаахтар», Россия да таһымыгар кыттыбыттара, билигин да араас таһымнаах курэхтэһиилэргэ активнайдык кытталлар», - диэн бэлиэтиир балта Дуунья.

Ыал ийэтэ Евдокия Максимовна Сергей Семенович биографиятын билиһиннэриитэ, төрөппүт оҕолорун махталлара бэрт истинник суруллубут. Ол курдук, «үөрэхтээх киһи обществоҕа наада, үрдүк үөрэх поплавок курдук буолар» диэн этиитин элбэхтик истэн улаппыт буоламмыт билигин бары үрдүк үөрэхтээхпит, туһааннаах үлэлээхпит. Онон итинник такайан улаатыннартаабытыгар аҕабытыгар улаханлык махтанабыт», эбэтэр «улаппыппыт да кэннэ кини мэлдьи уустук олох ыллыгын көнө ньуурун мындыр сүбэтинэн ыйан-кэрдэн сирдээччинэн буолар» диэн оҕолорун билиниилэрэ киһини эрэ бары үөрдэр.

Күндү киһибитин өрөгөйдөөх юбилейгынан эбүрдэлиибит уонна кинигэни сэргээн аабыан, кини эйигин өссө да биир чизпэри эбии олорон сүүс сааскын унуордуургар кынаттыа диэн эрэнэбит!

Кинигэ хомуллуутугар, бэчээттэниитигэр эппиэттээх балтын Ирина

Үөһээ Бүлүү сэл.

Убайым оҕо эрдэбиттэн ханнык баҕарар үлэбэ сыстаҕас

Биһиги ийэбит, Анастасия Наумовна, Николаев Наум улахан кыыһа этэ. Кини ыарыһах буолан биһиги кыра эрдэспитинэ өлөн хаалбыта. Аҕабыт иккиһин кэргэннэнэн, Жондорова Пелагея Никифоровнаны аҕалбыта. Үс кыыс, биир уол оҕоломмота. Улахан кыыһы биһиги ийэбит аатынан Настя диэбиттэрэ. Кыра сылдьан тымныыга сыыстаран ыалдьан өлбүтэ. Онтон аны ийэбит Палаша ыалдьан өлбүтүн кэннэ үс тапталлаах балтыларбыт ийэлэрин, Такырова Александра Васильевнаны, кэргэн ылбыта.

Убайым оҕо эрдэбиттэн ханнык баҕарар үлэбэ сыстаҕас, санаммытын толорон тэйэр, эдэргэ-эмэннэ эйэбүс-сайаҕас сыһыаннаах буолан дьон-сэргэ улахан убаастабылынан туһанар. Оскуолаҕа үөрэбэр үчүгэй буолан учкомы салайан үлэлэспитэ.

Оскуоланы бүтэрээт колхозка комсомол ынырыытынан доярды барбыта. Ол сағана саха ынахтара аҕыйах буолан баран хойуу үүттээхтэрэ. Биир тыһыынча киилэттэн тахса үүтү биир ынахтан ыыры ситиспитэ. Ити сылларга ол үрдүк көрдөрүү этэ. 1959 сыллаахха Комсомол уобаластаағы конференциятыгар делегатынан талбыттара уонна Комсомол Райкомугар тыа хаһаайыстыбатын инструкторынан бигэргэспиттэрэ. Онтон Москваҕа тыа хаһаайыстыбатын институтугар (Тимирязевка быһыылаах этэ) туттарсан киирээт, үөрэнэ да барбакка ыалдьан хаалан сыыйыллыбыта, онтугтан наһаа хомойор этэ. Онтон Якутскайга университет тыа хаһаайыстыбатын факультетыгар үөрэммитэ. Доруобуйатынан очнайга ылбатахтар этэ.

Талан ылбыт идэтигэр бэриниилээхтик, билиитин-көрүүтүн толору туһанан өр сылларга таһаарыылаахтык үлэлээбитэ сыаналанан араас наһараадаларынан бэлиэтэннэ, Ньурба улуунун, Октябрьскай нэһилиэк бочуоттаах олохтоохторо буолла. Санаспынаан, Евдокия Максимовналыын, үс уол, икки кыыс оҕо тапталлаах аҕалара, ийэлэрэ, билингитэ 18 сиэн, биир хос сиэн эйэбэс эһэтэ, эбэтэ дэтэн ньир бааччы ыал буолан олороллор. Оҕолор бэйэлэрэ улахан ыал ийэлэрэ, аҕалара буолан үлэлии-хамсыы сылдьаллар, төрөппүттэрин олохторун салгыыллар.

Күндүтүк саныр убайбын 75 сааһын туолар юбилейынан дьиз кэргэним уонна оҕолорум дьиз кэргэттэрин ааттарыттан истинник эбэрдэлиибит! Барыта санаа хоту сатана, баҕа хоту барҕара турдун, Накыыммыт алмааһыныы кытаанах доруобуйаланын, дьол тосхойо, саргы салалла турдун диэн алгыбыт! Дом!

Балтын Таанья дьиз кэргэнэ

Убайым Сэргэй – киэн туттар, холобур оностор күндү киһим

Дьиз кэргэн улахан оҕото хайдах киһи буоларыттан бииргэ төрөөбүттэрин дьылҕалара улахан тутулуктаах диэн мээнэбэ эппэттэр. Ол курдук, улахан убайбыт Сергей Семенович Иванов биһиги бары үөрэхтээх, анал идэлээх, үлэһит дьон буоларбытыгар суолу арыйбыт таптыыр, убаастыыр күндү киһибит буолар. Убайым оҕо сааһыттан олоххо активной позициялаах, олохтоох тыллаах-өстөөх, бэйэтин көрүүтүн, санаатын аһаҕастык этэр, принципиальной, эппит тылыгар турумтуо буола улааппыта. Мин оҕо сааспар өйдүүрбүнэн кини комсомольскай лидер этэ. Биир да мунньах, субботник, араас оччотооҕу мероприятиелар кинитэ суох ааспат этилэр. Араас нэһилиэктэртэн бииргэ үөрэммит доҕотторо, атын да ыччат кэллэхтэринэ биһиги дьизэбитин тумнубат этилэр. Түмсэ түстэллэр эрэ тугу эрэ сүбэлэхэр, мөккүһэн да ылар түгэннэрин элбэхтик истэrim. Саҥа дьылга,

оскуола оџолорун кулуупка киллэрдэхтеринэ, убайым наһаа үчүгэйдик вальстыырын көрөммүн үөрээччибин. Кини наар пиджактаах, кырыылыы өтүүктэммит бүрүүкэлээх буолааччы. Көһнөрү да сылдыарыгар хаһан да ыһыллаџастык таннан сылдыыбат этэ. Танһаа мэлдьи ыраас, бэйэтигэр сөрүсөп буолааччы. Танаһын эдэр эрдэџиттэн бэйэтэ суунар этэ. Оскуоланы бүтэрэн баран оскуола-производство-үрдүк үөрэх диэн партия, комсомол ыһырыытынан буолуо, фермаџа ыанньыксыттаабытын өйдүүбүн. Онтон СГУ-га тыа хаһаайыстыбатын факультетыгар, зоотехник идэтигэр киирэн үөрэнэ сылдьан, ыалдьан, кэтэхтэн үөрэнэргэ күһэллибитэ. Бииргэ студеннаабыт кыргыттара эџэрдэ аккырыыкка бөџө ыытааччылар. Онно биир аккырыыккаџа «философу из Малыкая» диэн тыллары сүрдээџин интэриэһиргээбиппин өйдүүбүн. Кэтэхтэн үөрэнэ көһөн баран, төрөөбүт Маалыкайыгар, Степан Васильев аатынан совхозка үлэлээбитэ. Үөрэџин бүтэрэн да баран, дойдутугар хаалан, хас да сыл зоотехнигынан, аатырбыт сылгы заводун (племстанция дэнэр быһыылааџа) главнай зоотехнигынан таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Попов Егор Ефимович, Сыроватскай Дмитрий (аџатын аатын, хомойуох иһин, умнан кэбиспиппин) диэн дьоннору кытта хас да сыл бииргэ, бэркэ тапсан үлэлээбиттэрэ дии саныыбын. Соџурууттан кыраһыабай баџайы боруода аттары аџалбыттарын, биһиги кылааһынан көһнүүһүнэџэ баран, астына көрөрбүтүн өйдүүбүн. Билинни сылгы заводун төрүттээбит дьоннор кинилэр этэ. Убайым үлэтинэн араас командировкаларга хотунан-соџуруунан элбэхтик сылдыара. Хас бардаџын ахсын биһиэхэ барыбытыгар хайаан да туох эмэ кэһиилээх кэлээччи. Үксүн өйү сайыннаран араас оонһуулар буолааччылар. Мин төрдүс дуу, бэһис дуу кылааска үөрэнэ сырыттаһпына Москваџа курска дуу, командировкаџа дуу Тимирязевскай академияџа баран кэлбитэ. Онно миэхэ, оччолорго саһа үөдүйэн эрэр, шерстяной школьной платье, капроновой оранжевай өһнөөх лента, истээх тири сапожка аџалан киһи тэнэ суох буола үөрбүттээџим, кылааһым кыргыттарын ымсыырдан «өлөрө» сыспыттааџым.

Ол сағана муода эбитэ дуу, ыалларга араас статуэткалар баар буолааччылар, мин испэр онно наһаа ымсырааччыбын. Ону, баҕар, хаһан эрэ быктарбытым буолуо. Биирдэ сессиятыгар баран кэлэригэр миэхэ икки балерина статуэтканы аҕалбыт этэ. Олортон биирдэрин атаҕа айанна тостон хаалбытын көрөн сүрдээҕин хомойбут баҕайытык «ээ, бу биирдэрин атаҕа тостон хаалбыт дии» диэбитэ. Убайым барахсан, миигин үөрдээри атыыласпыта кыратык табыллыбатаҕыттан хомойбута буолуо...

Убайбыт биһигини хаһан да мөхпөт этэ. Туох эмэ сөбө суоҕу онордохпунуна көннөрү өйдөтөн этээччи. Наһаалаары гыннахпытына «Хайа, бу тоҕо бэрдэй, доҕор?!» диэн чин куолаһынан эттэҕинэ онон сөп буолар этибит.

Убайбыт байанайдаах булчут, балыксыт бэрдэ. Тыалы бардар эрэ илии тутуурдаах, өтгүк харалаах кэлээччи. Өлөөннөртөн үөрэммитим диэн сороҕор хатарыллыбыт эти аҕалааччы. Ол дыккити үчүгэй минньигэс амтаннаах эти сөбүлээн да сизччибит. «Эмискэ элбэҕи сизэмэн, искитигэр киирэн тыыллан эрэйдиэ» диэн өйдөппүтэ. Биир сайын ханнык эрэ Улуу күөлтэн улахан да улахан, эмис да эмис соболору бултаан аҕалбыта. Онон ыһаахха ыалдыттыы кэлбит дьону күндүлээбиппит, бэйэбит да тийһиммиппит. Оннук эмис, минньигэс собону кэлин хаһан да сии иликпин.

Убайым билиигэ-көрүүгэ олус тардыһылаах этэ. Хаһыат, сурунаал бөҕөтүн суруйтарара. Аҕабын кытта иккиэн сүрдээҕин ааҕар этилэр. Онтон уһуйулан биһиги эмиэ ааҕарбытын сөбүлүүр этибит. Биһиги оҕо эрдэхпитинэ маҕаһынгна суу кумааҕы суох буолан эбитэ дуу, хаһыаты эмиэ тутар этилэр. Биһиги дьэ онно күннээччибит, ааҕыллыбыт эргэ хаһыаттары убайбыт устуулга сааһылаан уурааччы, ону көнүллэтэн ылан, ильдэн туттаран, харчы оностор этибит. Өссө почтанан суруйтаран кинигэ бөҕөтүн ылааччы. «Большая Советская Энциклопедия» бары томун суруйтарбыта хас да посылканан кэлбитин өйдүүбүн. Халын, ыарахан баҕайы кинигэлэри көрөн сөхпүспүт аҕай. Убайым кинигэ аатын-суолун, туох наадалааҕын,

хайдах туһаныхха сөбүн быһааран биэрбитэ. Саамай күндү малын быһыытынан тутан, ханна да көстөбүнэ ильдэ барар үгэстээбэ.

Өссө кини собуруу дойду гроссмейстердарын энин кытта почтовой аккырыкканан чирэстээн шахматтыырын, дуобаттыырын өйдүүбүн.

Убайым кэргэннэнэн туспа көспүтүгэр бастаан утаа сүрдээбин суохтаабыппыт. Чэйдээри-аһаары гыннахпытына иһити тарды мин эбээһинэһим этэ, онно, умнан кэбиһэн, убайбар эмиэ иһит ууран кэбиһэр этим. Ону ийэм «убайгар эмиэ уурбуккун дуу, аны бэйэтэ дьиэлээх киһи буоллаҕа, биһиэхэ аһыы кэлбэт» диэн күлээччи. «Убайым тугу аһаан сылдьара буолла» дии санааччыбын. Онтон биирдэ кинилэргэ хоно баран кэлбитим, санаһым үчүгэй баҕайы халааттаах, мин санаабар мааны да мааны, уонна астаабыт аһа минньигэс баҕайы этэ. Онно астыммытым аҕай.

Оскуоланы бүтэрэн, совхозка биир сыл үлэлээбитим кэннэ, убайым аах Бүлүү Хампатыгар «Орто-Бүлүү» совхозка көһөр буолтара. Мин кинилэри сайыһан, онно көсүһэн барбытым. Ити совхоз киин уһаайбатыгар кассирынан үлэлээбитим. Атын сиргэ сылдьан дьону кытта алтыһыы оскуолатын ааспытым, ол кэлин олохпор туһалаабыта мөккүөрэ суох – кый ыраах хоту дойдуга 40-ча сыл олорон, үлэлээн кэллэбим. Убайым Хампаҕа совхоз директорын солбуйааччынан, кылаабынай зоотехнигынан хас да сыл таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. Санаһым Евдокия Максимовна, элбэх кыра оҕолоохторун үрдүнэн, ветвраһынан эмиэ дьон-сэргэ биһирэбилин, ытыктабылын ылар гына үлэлээбитэ. Хара сарсыардаттан киһэ хойукка диэри фермалары кэрийэн үлэ бөбөнү үлэлээн, сылайан кэлбит киһини аны ситэ чэйдэппэккэ даҕаны чааһынай ыаллар сүөһүлэрэ ыалдьан ыныраллара. Дьининэн, атын санитардар, ветфельдшердэр даҕаны баалларын үрдүнэн билиилээх, сатабыллаах диэн кинини сөбүлээн ыныраллара. Хайа да сиргэ тийэн үлэлээтэхтэринэ дьон сыанабыла итинник этэ. Үйэлэрин тухары үлэлэригэр иккиэн сүрдээх бэриниилээх, туох эрэ сананы билэргэ, сатыырга улахан дьулуурдаах дьон.

Үлэһит, ыал буолан олохсуйбут сирбиттэн дойдубун ахтан күүлэйдии дьизэ кэргэнинэн кэллэхпитинэ-бардахпытына үөрэ-көтө көрсөр, атаарар сылаас дьизэлээх, минньигэс астаах, амарах сыһыаннаах күндү дьоммут убайым, санаһым буолаллар.

Күндү таптыыр, ытыктыыр убайым, оболорум таайдара Сергей Семенович, 75 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнгүнэн бука бары ис сүрэхпититтэн иэйэн истинник эбэрдэлиибит. Биһиэхэ кыһамньын, сылаас сымнаҕас сыһыанын, ыллыктаах тылын-өһүгү, сүбэҥ-аман иһин барҕа махтал тылларын этэбит. Эн дьохуннаах чабылхай олобун биһиэхэ барыбытыгар үтүө холобур буолан салҕана турдун! Өссө да оболоргун, сиэннэргин, бииргэ төрөөбүттэргин, аймах-билэ дьоннун үөрдэ-көтүтэ уһуннук, дьоллоохтук олоҕор. Хас биирдиибит ситиһиитэ эйигин кынаттыы, күүскэр күүс эбэ, санаабын бөбөргөтө, дууһабын сылааһынан угуттуу сырыттын. Дом!

*Эбэрдэни кытта балтын Людмила (Лууба),
Слава, Саргы, Индилена Стручковтар,
Света, Иван, Алена Туканнар,
Женя, Сардана, Валера Стручковтар*

Туспа көрүүлээх, муударай быһаарыылаах кини

Биһиги дьизэ кэргэннэ аҕыс бииргэ төрөөбүттэртэн эр кини ааттаах иккиэбит. Онон эр кинилии тулуурдаах, дьулуурдаах буолуу холобурун убайбыттан ылбытым мөккүөрэ суох. Кини биһиги оскуолаҕа үөрэнэ сырыттаһытына кэргэннэнэн туспа тахсыбыта, онон олус чугастык, элбэхтик алтыспатахпыт да буоллар, убайым туһунан оҕо саасынааҕы өйдөбүлүм истин, иһирэх санаалары үөскэтэр. Ахсаанна, дуобакка, ол-бу араас эрирдээх өйү сайыннарар соруудахтары толорорго элбэхтик эрчийэрэ, санаабытын көтөҕөн, хайҕаан өссө элбэҕи билэргэ дьулууру үөскэтэрэ.

Кэлин, үөрэхпин бүтэрэн үлэһит буолбутум кэннэ, элбэх сүбэни-аманы биэрэрэ, көмө-тирэх буолара.

«Алроса-Нюрба» компания алмааны кырылыыр заводун тангыга үлэлиир кэммэр Антоновкаҕа убайым аахха олорбутум. Сылаас дьиэлээх, минньигэс астаах

саҥастаах убайбар махталым улахан.

Уларыта тутуу кэнниттэн нэһилиэк баһылыгын таһынан депутаттар үлэлэрин сүрүннүүр нэһилиэктэр сүбэ муньахтарын бэрэссэдээтэллэрэ талыллан үлэлиир буолбуттара. Онно Нюрба улууһун икки саамай улахан нэһилиэктэригэр Маалыкай уонна Октябрьскай муниципальной тэриллииһи үбэйим биһикки талыллан үлэлээбиппит.

Убайым олох-дьаһах тыын боппуруостарыгар, политикаҕа бэйэтэ туспа көрүүлэрдээх, муударай быһаарыылардаах киһи быһыытынан биллэр.

Үлэбэ элбэхтик эриллбит, норуот хаһаайыстыбата сайдыытыгар элбэх сыратын биэрбит убайым өссө да уһуннук, чэп-чэгиэнник, дьоллоохтук олордун диэн баҕа санаабын тиэрдэбин.

Иосиф Семенович Иванов

Убайбар махталым

Мин улаатан, үөрэхтэнэн үлэһит киһи буолбуппар улахан убайым Сергей Семенович улахан үтүөлээх диэн сыаналыбын. Төрөппүт ийэм өлөрүн саҕана кини тохсуска үөрэнэ сылдьар эбит. Атын дьон ииттэ ыла

сатаабыттарын бэрдэрбэтэх, хата кини тылын ылынан биэрбэтэхтэр диэн билигин убайбар махтана саныбын.

Сэргэй үлэлии-үлэлии кэтэхтэн Дьокуускайга үөрэммитэ. Мин наһаа ахтар этим, дэлэбэ оскуолаба бардахпына Виссарион Саввиһы өрө мыһаан туруом дуо?! «Арай ити Сэргэй буоллун, эбэтэр атын киһи дуу?»- диэн.

Урут Маалыкайга «Ан-2» самолет өрөбүлтэн атын күннэ күнүн аайы сарсыарда эрдэ көтөн кэлэр этэ. Онон Сэргэй сессиятын туттаран үөрэбиттэн кэлэригэр сарсыарда тураппытын кытта кэриэтэ сөмөлүөтүнэн кэлээччи. Тизтэлинэн чэй иһэ охсоот үлэтигэр барар. Ол күн киһэ үлэтиттэн кэлэрин оҕолор бары күүтэбит. Кыралартан саҕалаан биир - биир хоско ыһыран кэһиитин түнэтэр. Хойут, улаатан да баран, санаабар кэһии күүтэр этим.

Кэргэннэнэн баран Ураһалаахха санаһыт дьоннорунуун олорбутугар убайбын былдьаппыт курдук санаабытым. Мин бэһис кылааска үөрэнэрбэр эдьийим Танялаахха (киһи үксэ Татыы диэччи да мин наар Таня диибин) олорбутум. Ол кэмнэ Сэргэйдээххэ бастакы оҕолоро Спартак, Танялаахха Сергейчик төрөөбүттэрэ. Санаһым балта Маруся оскуолаба көрүстэбинэ наар кинилэри куоталаһыннаран тахсар курдук буолааччы. Спартак саната, күлбүтэ, хаста аһаабыта, ким элбэхтик көтөхпүтэ, ол күн хас мүнүүтэ таһырдыа сылдыбыта, сыһаһалаабыта, хаампыта барыта аабыллар этэ. «Сергейчик оннук гынар дуо?»- диэн буолан иһээччи. «Сергейчик эмиэ ээ» - диибин. Мин хотторорум диэн биһиги мүнүүтэлээбэт этибит. Маруся, үөрэхтээх эдьийдээх киһи быһыытынан, «биир устуука бичиэннэлээх буоллахпына бутерброд оностон сиибин»- диэтэбинэ ыраабынан хотторон тахсар быһыылаабым. Ол сағана бутерброд диэн баарын да билбэт буоллабым дии.

Мин сэттиһи бүтэрэр сылбар эдэр специалистарга уопсай дьэбэ бөбө тутан түнэппиттэрэ. Саамай бүтэһигинэн буолан баран саамай улаханын убайым аахха биэрбиттэрэ. Түөрт квартиралаах дьэбэ анаарын. Онон Сэргэй кэлэн «биһигини кытта олорсо барабын дуо?»- диэн ыйыппытыгар үөрүүнэн сөбүлэспитим.

Ахсыс кылааһы үчүгэйдик бүтэрбиппинэн диэн санаһым миигин оҕолорунаан Ньюурбаҕа ильдэ киирбитэ. Онно аан магнай сөмөлүөккэ олорсубутум. Убайаанга санаспыт убайа Павел Максимовичтаахха түспүппүт. Павел Максимович киһиттэн эрэ ураты үчүгэй киһи этэ. Тугу сатаабатаҕа баарай диэххэ сөп. Дьиэтигэр киинэ энин көрдөрөөччү. Убайаан кулуубугар ахсыһы бүтэрбиттэр улахан дьон киинэтигэр сылдьаллар үһү диэбиттэрин иһин мин эмиэ барбытым. Федоров Ньюкулай (Лыкыччын) кэргэнэ Мандаараба Уля билиэт быһа турарын көрөн өссө үөрбүтүм. Онтум баара «сымыйалаама, мин Маалыкайдары барыларын билэбин. Эн ахсыһы бүтэрбэтэҕин» - диэн дьон бөҕө ортотугар кыбыһыннарбыта сырдык күннэрбин саппабырдыбыта диэн билингэ дылы хоргута саныыбын.

1971 сыл күһүнүгэр Хампаҕа көһөр буолбуттарыгар убайым эмиэ ыйыппыта: «хайыгың, барсаҕын дуо?». Мин «ханна да барбыккыт иһин барсабын» - диэбитим. Спартак икки анаарын, Максим биирин ааһа сылдьаллар этэ. Максим кып-кыратыгар сыыстаран ыалдыбыт буолан сотору-сотору балыһаҕа киирээччи. Сороҕор мин сытыһааччыбын.

Хампаҕа биир Дьөккөн кыһа миигин булан туоратар этэ, бэйэтин суотун таһынан эдьийин суотун эмиэ миэхэ суоттата. Онон бэйэм суоппун ситэри суоттаабат да курдук буоларым. Математика учуутала Виктор Сергеевич Макаров, мин санаабар, сымыһа икки бөҕөнү туруоран алгебраҕа, геометрияҕа күһүннүлээбитэ. Маалыкайга мин сөбүлүүр уонна үчүгэйдик үөрэнэр уруктарым этэ. Онон «бары туора көрөллөр» дии санаан, сайын Маалыкайга кэлэн баран, Семен Алексеевич Гоголев диэн завуч киһиэхэ (арый сымнаҕаһырҕатан буолуо) сурук суруйбутум. «Мин манна үөрэнэр буоллум, онон личнэй дьыалабын ыт», - диэн. Ээр-сэмээр сурук күүтэбин да туох да биллибэтэ. Барар күммүт чугаһаан кэллэ, мин санаспар «барсыбаппын, сэттэ уон сэттэтэ күрүөм», - диэбиппэр санаһым суобаспар оонньоон ильдэ барбыта. «Оччоҕо мин үлэлээбэппин дуо, оҕо көрөн олоробун дуо?» - диэбитэ. Ол сағана үлэлээбэеккэ олорор киһи саат курдук буолара. Күһүннүлэммит эксээмэннэрбин суоттаабытым үрдүнэн Виктор

Сергеевич оннугар үөрэтэ кэлбит учуутал Виталий Николаевич «эн мань хантан ыллын, хантан ыллын диибин?!»- дии-дии хатылаан ыйыт да ыйыт буолар. «Оннооҕор кини туоратар эбит» диэн мин партизан курдук тугу да сангарбаппын. «Хайыаный, иккистээн тохсускар үөрэнэбин»- диэбитин кэннэ мин хараҕым уутугар бөтө бэрдэрэн баран тахса турдаҕым дии. Улаатан баран толкуйдаатахха «билбэт буолан күһүнгүлэммит киһи кимтэн эрэ устубут» диэн быһааттара сатаабыта буолуо. Инньэ гынан иккистээн тохсуска үөрэнним. Хата бииргэ үөрэнэр оҕолорум наһаа үчүгэй оҕолор этэ. Онуска бийиги кылааһы хайытан икки кылаас онорбуттара. Онно эмиэ табыллан үөрэммитим.

Убайым аах табаарыстара: «Шура, оҕону наһаа үчүгэйдик көрөр, баспытаатал буолара буолуо» - диэчилэр. Онтон сиэттэрэн Михайлова Света диэн дьүөгэбиниин Магадаанна барыах буолбуппут,

дошкольнайга. Маалыкайга кэлбиппэр кыра убайым «ол үөрэх онно эрэ баар дуо?»- диэбитин иһин, «чугастыы» Иркутскайга барбыппын, баҕалаах дошкольнайбар чугаһаппатахтара. «Бу математикаҕа үчүгэй эбиккин» диэбиттэрин «сүрэх баастаах» буолан бэйэм буолбатаҕым, «оччоҕо, химияҕа үчүгэй эбиккин, онно киир»- диэннэр туттарсан көрбүтүм да конкурска хапсыбакка хаалбытым. Кэлбиппэр убайым Сергей «манна (Антоновкаҕа) детсадка үлэ кэпсэтиэм» - диэбитин үрдүнэн Маалыкайга тахсан ЦК-ҕа (центральной котельнайга) кочегардаабытым. «Химияҕа үчүгэйгин» дэттэрбит киһи быһыытынан эһилигэр Якутскайга медучилище фармацевтической отделениетыгар киирэн, билингэ дылы үлэлии сылдьар идэбин ылбытым. Онно да үөрэнэ сырыттаһпына, үлэлиир да кэммэр убайым сүбэтинэн, көмөтүнэн, «морально, материально, духовно» да туһаммытым

элбэх буолуо. Кинилэргэ кэлэ-бара хонон, Ньурбаҕа үлэлиирбэр дьиэлэнэн, оҕолор бары мин харахпар улааппытара. Сизэнтэн сизэннэр, хос сизэн кытта мин харахпар улааталлар. Кинилэр ситиһиилэриттэн үөрэ, киэн тутта сылдыабын. Убайым хос сизэнэ Сэргэй Сэргизэйэбис, мин төрөппүт ийэбинэн аймаҕым буолан, тула өттүттэн хос сизэним буолар.

Убайым барахсан «аһара өр сылдыыбатаххына ахтабын ээ»- диэн уйадытан, ытатан турардаах. Мин да, өр сылдыыбатахпына, суохтаталыыбын.

Улаханник убаастыыр, таптыыр убайбын, барытыгар махтанан туран, юбилейгынан эбэрдэлиибин! Барыта санаан хоту салалла, баҕан хоту барҕара турдун! Тулалыыр дьонун тапталларынан угуттанан доруобай сырыт, өссө да уһун кэмнэргэ биһигини үөрдэ, сүбэли- амалы, халын хахха, суон дурда буол! Дьол тосхойо, саргы салалла турдун диэн алгыыбын! Домм!

Балтын Шура

Холобур буолар дьин саха эр киһитэ

Күн аайы санатык
Олохтон үөрүөххэ,
Күн аайы, сир аайы
Чахчыны көрдүөххэ,
Көрбүтү сонуннук
Диринник өйдүөххэ,
Күн аайы салпакка
Олоҕу таптыахха

Бу хоһоон тыллара мин санаабар улахан убайбыт Сергей Семенович Иванов олоҕор олус барсаллар. Бу күннэргэ кини 75-с хаарыгар бигэтик үктэнэр дьонун түгэнэ үүннэ. Убайым олох оргуйар ортотугар, үлэ эргийэр киинигэр түс-бас, дьоллоох олоҕу олон кэллэ. Олох кырабыттан өйдүүбүн: убайым сарсыарда эрдэ үлэбэ барарын, киэһэ аһылык кэнниттэн племстанция хонтуоратыгар хойукка

диэри олорон суруксуттуурун, сороѳор доѳор буолан барсан баран: “Хаһан дьиэлиибит?” – диэн ыйыталаһан, хал гынарбын...

Сайын велосипекка мэнгэстэн биэ ырын көрө барсарым, саҥа ыаммытынан биэ үүтүн амсайарым.

Биһиги дьиэ кэргэнгэ сайдыыны, билиини-көрүүнү түстэспит киһинэн убайбыт Сергей Семенович буолар диэн бары билинэбит: хаартыскаҕа түһэрэн, бэчээттээн дьиэ кэргэн бэлиэ түгэннэрин үйэтитии; саҥа тахсыбыт араас кинигэлэри билсии; бастакы радиола, бастакы матасыыкыл ... ити курдук элбэҕи ааттыы туруохха син.

Үөрэѳэр бардаҕына, кэлэрин наһаа кэтэхээччибин, убайым наар туох эрэ кэһиилээх кэлэрэ, кэһиитин биэрэригэр кини суоѳар тугу гыммыппытын кэпсэттэрэр идэлээѳэ, кэлин өйдөөтөххө, ити түгэн иитэр суолтата улахан эбит.

Сааһыран олорон, оччотооѳу оѳо көнөтүн сөѳөбүн. Мин 4-с кылааска үөрэнэ сырыттаһпына, убайым ыал буолан сыбаайбалаабыта. Оччолорго 2-с сменаҕа үөрэнэн, кулууп таһынан дьиэлээн иһэн, оѳолорго: “Манна мин улахан убайым сыбаайбата буола турар,” – диэн кэпсээбиппин өйдүүбүн. Төһөлөөх көрүөхпүн баѳарбытым буолуой? Ол кэм ирдэбилэ кытаанах этэ, оскуола оѳото бырааһынньыктарга сылдыыа суохтаах диэн.

Улаатан баран убайбар элбэхтэ хонор, сылдыар этим. Убайым аах наар дэлэй, сонун, минньигэс астаах буолааччылар. Студенныы сылдыан барбыт эт миинин убайым аахха кэлэн иһэн, ахтылѳаммытын таһаарааччыбыт. Саҥаспыт Евдокия Максимовна ханнык баѳарар астаабыт аһа минньигэс, тотоойу буоларын куруук ахтан-санаан ааһабыт. Убайбыныын чэйдии-чэйдии ону-маны кэпсэттэхпинэ, үтүө сүбэтин-аматын иһиттэхпинэ-сарсынныга эрэлим күүһүрө-бөѳөргүү түһэргэ дылы буолар.

Үлэһит, ыал буолан баран, атын сиргэ олохсуйан, дойдубутугар хас кэллэхпит-бардахпыт ахсын убайым барахсан үлэтиттэн быыс булан, хайаан да көрсөр, атаарар идэлээх. Оѳолорбут кыраларыгар наһаа да абыраабыта.

Самолетунан кэлэн вокзалга киирдэхпитинэ, убайым сылаас мичээрдээх, кууһа–сыллыы көрсөрө олус да истин, иһирэх буолааччы.

Убайым барахсан мин иккис дойду оностубут Тааттабар иккитэ анаан кэлэн, ыалдьыттаан барбытын күндүтүк саныбын.

Убайбыт үс туруу уолаттара, икки кыталык кыргытара бары үрдүк үөрэби баһылаан, киһи дьоло үлэбэ диэн өйдөбүлүнэн салайтаран олороллуруттан олус үөрэбин, астынабын.

Кытаанах климаттаах Сахабыт сиригэр тыа хаһаайыстыбата барбара сайдарын туһугар туох баар билиитин-көрүүтүн, күүһүн-уоһун биэрэн үлэлээбит убайбынан киэн туттабын, хойутаан да буоллар үлэлээбитэ сыаналаныа диэн эрэнэ күүтэбин.

Ханнык да үлэттэн иннэн-толлон турбат; түс–бас тыллаах-өстөөх; муударай, холку майгылаах; сорсуннаах булчут; биэс оҕоҕо күн сириг көрдөрбүт, олоххо дьоһун миэстэни булуналларыгар олуок уурбут аҕа; тапталлаах, болҕомтолоох кэргэн; холобур буолар дьин саха эр киһитэ - бу мин таптыыр, убаастыыр убайым – Сергей Семенович Иванов буолар.

Күндү убайбытын, тапталлаах таайбытын үрдүк үөрүүлээх үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эбэрдэлиибит! Биһиги туспутугар мэлдьи кыһана-мүһэнэ сылдьарыг иһин диригник махтанабыт! Быстыбат быйаннаах, уостубат уйгулаах олохтон диэн алгыбыт! Хабараан тымныыга ымыттыбат, хахсаат тыалга хаарыйтарбат кытаанах доруобуйаны бабарабыт! Үтүө киһи үөлэнэ кыымнаах, өтөбө төнүргэстээх дииллэринии, ыччат дьонун бар дьон махталынан ахтар чулуу дьон буоллуннар!

*Валентина Семеновна, Валентин Иванович, Валя Кривошапкиннар,
Лариса, Алексей Руфовтар,
Иванна, Георгий, Харысхан, Толик, Сайаана Малышевтар.*

Убайым Сэргэй прогрессивнай өйдөөх-санаалаах киһи

Убайым Сэргэй мин кыра эрдэхпинэ маннай колхозка, онтон совхозка үлэлээбитэ. Онтон Якутскайга үөрэнэн ученай-зоотехник идэтин ылбыта. Сага хонтуора тутулубутугар, үлэтигэр бара таарыйа, миигин дьыссаакка салааскаҕа соһон ильдээччи.

Үөрэбиттэн кэлэрин бары да күүтээччибит, кэллэбинэ үөрүү бөҕө буолааччыбыт. Куораттан кэһии бөҕө аҕалааччы. Онтун үллэрэригэр аан бастаан миигин ынырааччы.

Фотоаппарат ылынан кэлбитинэн барыбытын хаартыскаҕа түһэртээччи, бильярд ылан кэлбитигэр ыалдьыт-хоһоһо да ордубакка оонньооччулар. Элбэх доҕоро-атаһа самолет кэлэрин күүтэ таарыйа биһиэхэ сылдьяаччылар.

Бултаан кэллэбинэ таһынааҕы ыалларбытыгар, урууларбытыгар ирээттэрин ильдэн биэрээччибит, махтал-баһыыба ылан кэлээччибит.

Сага кулууп үлэҕэ киирбитигэр бастакынан убайбыт аах сыбаайбалаабыттара. Загсалана бараары матассыыкылынан Сэргэй пааспарын ыла кэлбиттэрин түннүгүнэн көрөн баран «Сэргэй эр ылаары гыммыат»- диэбиппин эдьийдэрим итинник этиллибэт диэбиттэрэ. Аҕыйах кэмнэ биһиэхэ олорон баран Ураһалаахха санаспыт дьонугар көспүттэрэ, Спартак ол кэмнэ төрөөбүтэ. Онтон «Сардана» дьыссаат таһыгар уопсай дьиэҕэ олодохторуна Максимка төрөөбүтэ.

Хампаҕа көспүттэригэр эдьийдэрим Шура, Люда эмиэ барсыбыттара. Шура оскуоланы онно бүтэрбитэ, оттон Люда биир сыл үлэлээн баран Бүлүүгэ училищеҕа киирэн, үөрэнэн бүтэрээт хоту Абыйга ананан учууталлыы барбыта. Хампаҕа олодохторуна биирдэ аҕам баран хас да хоһон кэлбитэ. Шура оскуоланы бүтэрээтин кытта, ол күһүн, Антоновкаҕа көһөн кэлбиттэрэ. Ньурба совхозка таһаарыылаахтык үлэлээбиттэрэ. Оҕолор бары Антоновка оскуолатыгар ситиһиилээхтик үөрэммиттэрэ, спорт да өттүгэр үрдүк көрдөрүүлэнээччилэр. Оскуола сборнайыгар киирсээччилэр. Дьиэ-дьиэнэн бары дуобат «ыарыылаахтар», Россия да таһымыгар кыттыбыттара, билигин да араас таһымнаах курэхтэһиилэргэ активнайдык кытталлар.

Мин Бүлүүгэ продавец кууруһун бүтэрээт Дьиикимдэбэ, онтон Маалыкайга үлэлии сылдьан, командировкаҕа киирдэхпинэ, наар кинилэргэ түһээччибин. Мэлдьи элбэх ыалдьыттаах-хоһоһолоох, дьонноох-сэргэлээх ньир-бааччы ыал. Кийииттэр, күтүөттэр бары талбыт курдуктар.

Убайбын, Сергей Семеновиһы, үөрүүлээх күнгүнэн истинник эбэрдэлиибит! Сир үрдүгэр баар бары үчүгэйи, туйгун доруобуйаны, дьолу-соргуну, уйгуну-быйаны баҕарабыт! Сиэннэр, хос сиэннэр эбиллэ турдуннар, чугас дьонун ситиһиһилэринэн, үөрүүлэринэн, тапталларынан кынаттанан өссө да уһуннук биһигини үөрдэ, сүбэлиһи- амалы сырыт!

*Балтын Дуунһа,
Саша Егоров, Эрна, Валя, Роза Седалищевтар*

Ыал кырата буолан убайбар атаахтыырым

Кэлин улаатан баран дьииэ кэргэнинэн муһуннахпытына оҕо эрдэбинээҕибиһин ахтан күлэн-үөрэн тарҕаһарбытын олус күндүтүк саныыбын. Ол түгэннэртэн биирдэстэринэн биэстээхпэр убайым Сэргэйдээххэ хоно диэн ааттаан барбыппын уонна киэһэ утуйуу буолбутугар тэһийбэккэ ытаан түүннэри Ураһалаах курдук ыраах сиртэн убайбар салаасканан соһуллан төттөрү кэлбиһпин санатан саатырдыы, күлсүү бөҕө буолар. Мин ыал кырата буолан атаабым бэрдэ буолуо, оттон убайым туохха барытыгар эппиэттээхтик сыһыаннара ити да түгэнтэн чаһылхайдык көстөр.

Убайбыныын атын-атын ийэлээх буолан сааспыт 26 сыл араастаһар. Онон олох кырабыттан санаан хаалбытым диэн ити эрэ түгэн курдук. Убайым сананы билэргэ утаппытты дьулуһар эбит уонна ону биһиэхэ эмиэ билиһиннэрэр, үөрэтэр эбит. Ол курдук өйү, сымсаны сайыннарар араас ооньуурдардаах буолааччыбыт. Убайбыт хаартыскаҕа түһэриинэн дьарыгырбыт буолан биһиги кыра эрдэбинээҕи хаартыскаларбыт элбэх. Ол да иһин буолуо, кэнники убайбыт Уоһук, онтон биһиги оскуолаҕа үөрэнэ

сылдыан эмиэ хаартыскаҕа түһэриинэн уонна бэчээттээһининэн дьарыгырар этибит.

Сэттис кылааһы бүтэрэн баран Үөһээ Бүлүүгэ үөрэммитим, онтон студенны барбытым. Онон оскуола үөрэнээччитэ эрдэспиттэн каникулларбар кэлэ-бара Антоновкаҕа убайым аахха сылдыан, олох бэйэм дьиэм курдук сынньанан ааһарбын наһаа махтана саныбын. 1987 сылтан 1990 сылга дылы

комсомол оройуоннаағы комитетыгар

инструкторынан,

Ньюурба 1-кы №-дээх оскуолатыгар математика учууталынан үлэлиирбэр убайым аахха ололбутум.

Олох бэйэлэрин оҕолорун курдук атаахтатан илдьэ ололбуттара. Ол сыллары олобум сырдык кэрчигинэн ааҕабын.

Убайым оҕолоро бары үөрэхтэригэр үчүгэй буолан араас олимпиадаларга кыттааччылар. Аны спортивной күрэхтэр: хайыһар, дуобат, саахымат, сүүрүү, волейбол, баскетбол – кинилэрэ суох буолбат этилэр. Онон санаастаах убайым олоххо активной позициялаах чаҕылхай оҕолору иитэн таһаардылар диэтэхпинэ ким да утары этиэ суоҕа дии саныбын. Ол да быһыытынан биэс оҕо бары үрдүк үөрэхтэнэн бары туруу үлэгиттэр, эйэлээх дьииэ кэргэттэр ийэлэрэ, аҕалара буоллулар.

Кэнники ыал буолан Үөһээ Бүлүүгэ олохсуйан баран Маалыкайга дьоммутугар күүлэйдии, оттоһо барарбытыгар-кэлэрбитигэр сарсыарда эрдэ туран аһатыы, «Заря» теплоходка массыынанан атаарыы санасыт Евдокия Максимовна, убайбыт Сергей Семенович эбээһинэстэрэ курдук буолааччы.

Күндү убайбытын 100-тэн үс чиэппэрин кээртэн муударай сааскар үктэммикинэн эбэрдэлиибит! Ситэ аабылла илик олобун кинигэтин

*байытан өссө да биир чизинэри эбии олорон сүүс сааскын унуордуоххун
баҕарабыт!*

*Орто дойду дуолугар
Санаан, баҕан туоларынан
Саргы самаан олобу
Астына, дуоһуя уһуннук
Олох олоодоҕунбуоллун!
Хом санаалаах хоппотун,
Кэдэрги кэмэлдьилээх киирбэтин,
Оботтоох-солонноох орооспотун,
Инсэлээх-иэдээннээх энгэрдэспэтин,
Албын-көлдүүн адаҕыйбатын!
Айбыт Айыы тангаран
Арангаччылыы, абырыы сылдыахтын!*

Ирина, Алексей, Александра, Иосиф Ивановтар

О жизнедеятельности главы нашей семьи

Глава нашей семьи Иванов Сергей Семенович родился 8 января 1938 года в Бордонском наслеге Нюрбинского района Якутской АССР. В 1958 году окончил Малыкайскую среднюю школу и остался работать в колхозе «Передовой отряд». С начала

зимовки 1958-59гг. работал доярком Малыкайского участка колхоза. В марте 1957 года на базе трех колхозов был создан укрупненный колхоз им. Ст. Васильева. В первом организационном общем собрании колхозники избрали правление колхоза из 11 человек, в составе которого был и Сергей Семенович.

В ноябре 1959 года была проведена районная комсомольская конференция. На этой конференции Сергея Семеновича избрали делегатом областной конференции и утвердили инструктором РК ВЛКСМ по сельскому хозяйству в новом аппарате РК ВЛКСМ.

В 1961 году Сергей поступил в заочное отделение сельскохозяйственного факультета ЯГУ (посостоянии здоровья в очное обучение его не приняли). В 1967 окончил сельхозфак ЯГУ по специальности ученый-зоотехник.

С 1 мая 1964 года по август 1971 года работал сначала зоотехником-селекционером, а с 1967 года директором Малыкайской республиканской госплемстанции по коневодству. В те годы специалисты Малыкайской республиканской госплемстанции под руководством Сергея Семеновича исследовали и бонитировали лошадей некоторых хозяйств Нюрбинского, Сунтарского, Верхне-Виллюйского, Виллюйского, Верхоянского, Среднеколымского, Намского районов. По результатам бонитировки лошадей организовали племенные фермы, племядра.

В результате многолетней плановой кропотливой работы по улучшению качества якутской породы лошадей 2 сентября 1987 г. вышло решение госагропрома СССР об утверждении якутской породы лошадей, как улучшенную мясную породу табунного коневодства.

С сентября 1971 г. по август 1974 г. работал главным зоотехником, заместителем директора совхоза «Средневиллюйский» Виллюйского района. С сентября 1974 г. приказом Министра сельского хозяйства переведен главным зоотехником в крупный совхоз «Нюрбинский». За 11 лет работы главным зоотехником совхоза Сергей Семенович добился в X и XI пятилетках значительное увеличение поголовья крупного рогатого скота и лошадей, заметное улучшение качества и увеличение объема получаемой продукции. Впервые в истории района достигнуты 3-х, 4-х тысячные рубежи по надою молока с 1-й фуражной коровы. Упорядочена племенная работа и искусственное осеменение коров, телок.

С июля 1985 г. по май 1987 года работал председателем рабочкома совхоза «Нюрбинский». С июня 1987 года по сентябрь 1988 года по рекомендации бюро РК КПСС работал заместителем директора совхоза «Кюндядинский». С ноября 1988 года по сентябрь 1993 года работал в разных должностях сельскохозяйственных предприятий.

С октября 1993 года по январь 1998 года работал главным зоотехником УСХ района. С ноября 2005 года по декабрь 2007 года работал председателем наследного Совета МО «Октябрьский наслег». Был членом КПСС с марта 1974 года по март 1991 года. Дважды избран секретарем первичной организации аппарата совхоза «Нюрбинский».

Когда человек работает не ради чинов и званий, они сами находят достойного. Так, в 2006 году решением Нюрбинского районного совета ему присвоено звание «Почетный гражданин Нюрбинского района». Сергей Семенович ветеран труда, ветеран сельского хозяйства Республики Саха (Якутия), трижды награжден знаком «Победитель соцсоревнования», а также

награжден знаком «Доброе дело - моя Якутия в XXI веке».

В настоящее время является членом общественного «Совета старейшин Нюрбинского района» при главе муниципального района

«Нюрбинский район».

Поздравляю моего дорогого супруга, отца наших детей с 75-летним юбилеем! Пусть дети наши радуют всегда, пусть внуки, правнуки теплом согреют, пусть жизнь идет спокойно, тихо, пусть счастьем наполнится наш дом!

С уважением и любовью твоя супруга Евдокия Максимовна

Мындыр сүбэһит

Биһиги аҕабыт Сергей Семенович эһэбит, эбэбит алгыстарын биһиэхэ тириэрдэн дьоллоох оҕо саасытын түстээбитэ. Улааппыппыт да кэннэ кини мэлдьи уустук олох ыллыгын көнө ньуурун мындыр сүбэтинэн ыйан-кэрдэн сирдээччинэн буолар.

Дьоллоох олохтоммунпугар аҕабытыгар Сергей Семеновичка биһиги дьиэ кэргэн аатыттан махталбытын тириэрдэбит! Дьолусоргуну баҕаран туран үөрүүлээх 75 сааскын туолар юбилейгынан эбэрдэлиибит!

Уолун Максим, кийиитин Вера, сиэннэрин Яша, Туймаада, Сергей, Сааскылаана, Лада, Максим, Дуняша. Накыын бөһүөлэгэ

Бүгүммү үөрүүлээх күммү дьоллоох оҕо саасытын санаан кэлэбит

Ийэлээх аҕабыт биэс оҕону төрөтөн, иитэн үөрэхтээтилэр. Ол эрэри кыра оҕолоохпут диин дьиэбэ олоҕорботохторо, бочуоттаах сынньаланга тахсан да баран хойукка дылы үлэлээбиттэрэ.

Хас биирдин тыа ыаһын сиэринэн сүөһү иитэн, оҕуруот олордон ыал тэнинэн олоҕорбуһут. Ону таһынан аҕабыт байанайдаах булчут. Билигин даҕаны булт абылангар ылларар. Күһүн аайы тахсан бултаан киирэр, байанай төһө бэрсэринэн бултуйар.

Биһиги кыра эрдэспититтэн үлэбэ эриллэн улааппыт. Мас мастааһына буоллун, от оттооһуна буоллун, сир аһа буоллун бары тэнгэ сылдыабыт. Айылбаҕа сынньана таарыйа үлэлии, үлэлии таарыйа сынньана сылдыар курдук буолабыт. Ол курдук дьоммут сөбүгэр сынньата-сынньата

үлэбэ уһуйаннар, туһалаабы кытары көрдөөх-нардаах сынньаланы сэргэ тутан улаатыннартаабыт буоланнар бары бииргэ түмсэн үлэлиирбитин бырааһынньык курдук саныыбыт. Билигин бу ийэлээх аҕабыт муударастарын бэйэбит оҕолорбутун иитэритигэр туһанабыт.

Биһиги дьиэбитигэр куруук элбэх оҕо мустан оонньооччу. Тиэргэммит, дьиэбит иһэ куруук оҕо күлүүтүнэн-үөрүүтүнэн толору буолааччы. Үлэлииллэрин быһыгар аҕабыт, ийэбит биһиэхэ интэриэһинэй оонньоулары тэрийээччилэр. Ол курдук биһигини кытта таһынаабы ыалларбыт оҕолорун муньан дуобакка, саахымакка турнир ытталлара. Онтубут эбэһээт бириистээх буолааччы. Кыра кыыс Марианна икки саастаах сылдьан саахымат фигуралара ханна туруохтаахтарын, хаамыыларын билэр буолбута, билигин кыһынаан дуобакка маастарга кандидаттар. Бары бэйэбит кэммитигэр дуобакка, саахымакка оскуола чиеһин көмүскээн оройуоннаабы күрэххэ кыттар этибит.

Аҗабыт биһиги оскуолаҕа үөрэнэ сырыттаһпытына дьиэбэ үлэбитин толорорбутун, үөрэххэ үтүө суобастаахтык сыһыаннаһарбытын ирдиирэ. «Үөрэхтээх киһи обществоҕа наада, үрдүк үөрэх поплавок курдук буолар» диэн этиитин элбэхтик истэн улааппыт буоламмыт билигин бары үрдүк

үөрэхтээхпит, туһааннаах үлэлээхпит. Онон итинник такайан улаатыннартаабытыгар аҗабытыгар улаханлык махтанабыт.

Сааһыран баран ыал буолбут буоланнар, биһиги оскуолаҕа үөрэнэ сырыттаһпытына «сиэн көрөрбут дуу, суоҕа дуу» дииллэрэ. Билигин хос сиэннэрин көрсөн олоколлор.

Оҕолор бары билигин туһунан ыалларбыт, оҕолордоохпут, сиэннээхпит.

Күндүтүк саныр аҗабытын, тапталлаах эһээбитин, хос эһээбин үлэ ветеранын, Ньурба улуунун бочуоттаах олохтообун Сергей Семеновичи 75 сааскын туолар өрөгөйдөөх юбилейгын итиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Сылаас тапталгар, сайаҕас майгыгар, эйэбэс сыгыангар, биһиги туспутугар ахсаабат кыһамныыгар сүгүрүйэн туран, эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, уһун олобу, бары үтүөнү баҕарабыт. Күндү киһибит, өссө да этэннэ сырыт, эн бааргыттан үөрэбит, ыллыктаах сүбэн, айымныылаах үлэн, уһун олобун уопута эйигин утум салгыыр ыччаккар олус наадалаах, эйигинэн киэн туттабыт, таптыыбыт, ытыктыыбыт.

Эбэрдэни кытары оҕолорунг Спартак, Роза, Сэмэн, Марианна

дьиэ кэргэттэрэ

Антоновка, Дьокуускай